

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
Вікторія СОВА
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	«Політологія» <small>(назва навчальної дисципліни)</small>
галузь знань	12 «Інформаційні технології» <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
освітньо-професійна програма	Комп'ютерна інженерія <small>(назва освітньої програми)</small>
спеціальність	123 «Комп'ютерна інженерія»
відділення	інформаційних технологій <small>(назва відділення)</small>

2025 рік

Робоча програма

«Політологія»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів
за галуззю знань

12 «Інформаційні технології»

спеціальністю

123 «Комп'ютерна інженерія»

освітньо-професійна
програма

Комп'ютерна інженерія

«29» серпня 2025, - 12 с.

Розробник: Марина ІРКЛІЄВСЬКА, викладач другої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії гуманітарних дисциплін

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії гуманітарних дисциплін

М. Ірклієвська

Схвалено методичною радою коледжу.
Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова

Д. Костюк

Ірпінь, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 12 «Інформаційні технології»	Вибіркова
Розділів – 3	Спеціальність: 123 «Комп’ютерна інженерія», Освітньо-професійна програма: «Комп’ютерна інженерія»	
Загальна кількість годин - 120		Рік підготовки:
		4-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3,5 самостійної роботи – 6,5	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Семестр
		7-й
		Лекції:
		24 год.
		Семінарські:
		18 год.
		Лабораторні:
		0
		Самостійна робота:
		78 год.
		Вид контролю:
		Диференційований залік

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 42/78.

2. Мета навчальної дисципліни

Мета: сформувати у здобувачів розуміння природи політики та політичних процесів, засвоїти базові категорії і закономірності функціонування політичних інститутів і режимів, опанувати механізми взаємодії держави, громадянського суспільства та медіа/цифрових платформ; розвинути здатність застосовувати політичні знання у професійній діяльності фахівця з комп’ютерної інженерії (електронне врядування, кібербезпека як елемент державної політики, цифрові права, політика даних і ШІ).

Вивчення дисципліни «Політологія» передбачає набуття здобувачами освіти програмних компетентностей, а саме:

123 «Комп’ютерна інженерія»

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства,

техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК1. Здатність застосовувати законодавчу та нормативно правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі інформаційних технологій.

3. Передумови вивчення дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Історія України», «Політична економія», «Правознавство», «Основи філософських знань».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН) :

123 «Комп'ютерна інженерія»:

РН1. Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН5. Дотримуватись кодексу професійної етики, застосовувати і використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти наведено в додатку до робочої навчальної програми.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, модульний та підсумковий контроль знань здобувача освіти. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять та в процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, вирішення ситуаційних завдань, студентські презентації, робота в Інтернеті тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ ТА ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ

Тема 1. Політика як суспільний феномен.

Об'єкт і предмет політології. Влада, легітимність, легальність. Політична система, політична культура та соціалізація.

Тема 2. Держава і форми правління. Політичні партії, вибори та виборчі системи.

Демократія, авторитаризм, тоталітаризм. Режими та механізми стримувань і противаг.

Права людини й права підприємців як фундамент державної політики. Партійні системи, громадянська участь, інститути прямої демократії. Вибори як механізм формування економічної та торговельної політики.

Тема 3. Політичні ідеології та сучасні дискурси.

Лібералізм, консерватизм, соціал-демократія, націоналізм, екологізм. Ідеологічні підходи до підприємництва, торгівлі та ринкових реформ.

МОДУЛЬ 2. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ ТА ВИКЛИКИ ЦИФРОВОЇ ДОБИ

Тема 5. Публічна політика та електронне врядування.

Відкриті дані, прозорість, участь громадян. Цифрові сервіси держави.

Тема 6. Кібербезпека як складова національної безпеки.

Стратегії, інституції, критична інфраструктура. Політика реагування на інциденти.

Тема 7. Інформаційна безпека та протидія дезінформації.

Медіаграмотність, фактчекінг, регулювання платформ. Баланс свободи вираження і безпеки.

МОДУЛЬ 3. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ ТА ЕТИКА ТЕХНОЛОГІЙ

Тема 8. Україна в міжнародній політиці.

Євроінтеграція, безпека, міжнародні організації, санкційна політика, цифрова дипломатія.

Тема 9. Етика технологій і штучного інтелекту у публічній політиці.

Алгоритмічна справедливість, прозорість, підзвітність. Політика щодо персональних даних і приватності.

8. Структура навчальної дисципліни

9.

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		с	с.р.	
Модуль 1. Основи політичної науки та політичні інститути				
Тема 1. Політика як суспільний феномен.	14	2	2	10
Тема 2. Держава і форми правління. Політичні партії, вибори та виборчі системи	13	2	-	11
Тема 3. Політичні ідеології та сучасні дискурси.	16	4	2	10
Модульна контрольна робота 1	2		2	
Разом за розділом 1	45	8	6	31
Модуль 2. Політичні процеси та виклики цифрової доби				
Тема 4. Публічна політика та електронне врядування.	12	2	-	10
Тема 5. Кібербезпека як складова національної безпеки.	16	4	2	10
Тема 6. Інформаційна безпека та протидія дезінформації.	15	2	2	11
Модульна контрольна робота 2	2		2	
Разом за розділом 2	45	8	6	31
Модуль 3. Україна в міжнародній політиці та етика технології				
Тема 7. Україна в міжнародній політиці.	14	4	2	8
Тема 8. Етика технологій і штучного інтелекту у публічній політиці.	14	4	2	8
Модульна контрольна робота 3	2		2	
Разом за розділом 3	30	8	6	16
Усього годин	120	24	18	78

10. Теми семінарських занять

№ з/п	Назви тем і зміст семінарських занять	Кількість годин
1	Тема 1: Політика як суспільний феномен Чим політика відрізняється від інших сфер суспільного життя? Влада: сила, авторитет, легітимність – у чому різниця? Приклади легальної, але нелегітимної влади (історичні та сучасні). Політична культура українців: які особливості й тенденції розвитку? Політична соціалізація студентів: які чинники найбільше впливають?	2
2	Тема 2-3. Політичні ідеології та сучасні дискурси У чому полягає відмінність між формою державного правління та формою державного устрою? Які переваги та недоліки мажоритарної та пропорційної виборчих систем? Яку роль відіграють політичні партії у формуванні громадської думки та політичної культури? Чим відрізняється лібералізм від консерватизму?	2

	Соціал-демократія: між ринком і соціальною справедливістю. Український націоналізм: історичні витоки та сучасні прояви. Екологізм як нова політична ідеологія XXI ст. Політика даних і приватності: де межа між правами людини й інтересами держави?	
3	Тема 4-5. Кібербезпека і нацбезпека Що таке публічна політика та як вона відрізняється від державної політики? Які основні переваги й ризики впровадження електронного врядування в сучасній державі? Як цифровізація впливає на участь громадян у прийнятті політичних рішень? Чому кібербезпека стала частиною національної безпеки? Приклади кібератак проти України та світу. Роль держави й приватних компаній у захисті критичної інфраструктури. Міжнародні стандарти та угоди у сфері кібербезпеки. Баланс між безпекою та правами користувачів.	2
4	Тема 6. Інформаційна безпека та протидія дезінформації Як відрізнити дезінформацію від пропаганди? Методи фактчекінгу: чи може студент їх застосувати у повсякденні? Приклади регулювання соцмереж у різних країнах. Де проходить межа між свободою слова і заборонаю шкідливого контенту? Як розвивається медіаграмотність в Україні?	2
5	Тема 7. Україна в міжнародній політиці Основні напрями зовнішньої політики України після 2014 р. Що означає «євроінтеграція» на практиці? Роль України в ООН, ОБСЄ, Раді Європи. Санкційна політика проти агресорів: ефективність і наслідки. Цифрова дипломатія: приклади застосування у війні та мирі.	2
6	Тема 8. Етика технологій і штучного інтелекту Чому алгоритми можуть бути несправедливими? Приклади етичних проблем у використанні ШІ. Чи потрібно обмежувати використання персональних даних державою й бізнесом? Етичні дилеми для ІТ-фахівців: де межа між професією і громадянською відповідальністю?	2
	Разом	18

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назви тем і зміст практичних занять	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назви тем і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем і зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Політика як суспільний феномен</p> <p>Скласти словничок базових понять: «політика», «влада», «легітимність», «легальність».</p> <p>Написати коротке есе: «Чому політична культура суспільства впливає на якість демократії?».</p> <p>Проаналізувати приклади політичної соціалізації молоді в Україні (через освіту, медіа, волонтерство).</p>	10
2	<p>Тема 2. Держава і форми правління. Політичні партії та вибори</p> <p>Підготувати таблицю порівняння форм правління (монархія, парламентська, президентська республіка).</p> <p>Проаналізувати Конституцію України: які механізми стримувань і противаг у ній закладені?</p> <p>Зробити добірку прикладів авторитарних і тоталітарних режимів ХХ–ХХІ ст</p> <p>Дослідити партійний ландшафт України: які партії представлені у Верховній Раді?</p> <p>Порівняти виборчі системи України та ще однієї обраної країни.</p> <p>Підготувати короткий аналіз: які ризики і переваги мають електронні вибори?</p>	11
3	<p>Тема 3. Політичні ідеології та сучасні дискурси</p> <p>Скласти таблицю «Ключові ідеології та їхні цінності».</p> <p>Підготувати повідомлення про особливості однієї політичної ідеології в Україні.</p> <p>Дослідити сучасні дебати щодо приватності даних у цифрову добу.</p>	10
4	<p>Тема 4. Публічна політика та електронне врядування</p> <p>Проаналізувати приклади державних електронних сервісів (наприклад, «Дія»).</p> <p>Ознайомитися з порталом відкритих даних data.gov.ua: які набори можна застосувати у практиці?</p> <p>Написати коротку роботу: «Чи підвищує електронне врядування довіру громадян до держави?».</p>	10
5	<p>Тема 5. Кібербезпека як складова нацбезпеки</p> <p>Дослідити приклади реальних кібератак проти України та світу.</p> <p>Ознайомитися зі Стратегією кібербезпеки України (короткий конспект).</p> <p>Підготувати презентацію: «Роль приватних ІТ-компаній у захисті критичної інфраструктури».</p>	10
6	<p>Тема 6. Інформаційна безпека та протидія дезінформації</p> <p>Вивчити приклади державних і громадських проєктів із медіаграмотності в Україні.</p> <p>Проаналізувати 2–3 випадки поширення дезінформації у ЗМІ чи соцмережах.</p> <p>Скласти рекомендації для студентів: «Як перевіряти достовірність новин?».</p>	11

7	Тема 7. Україна в міжнародній політиці Дослідити відносини України з ЄС: ключові угоди та їх значення. Підготувати коротке повідомлення про роль України в ООН чи ОБСЄ. Зробити огляд сучасних інструментів цифрової дипломатії України.	8
8	Тема 8. Етика технологій і штучного інтелекту Ознайомитися з прикладами етичних проблем у застосуванні ШІ (пропозиції компаній Google, OpenAI, ЄС). Підготувати рекомендації для ІТ-фахівців: як дотримуватися етичних норм при роботі з персональними даними.	8
	Разом	78

11. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

12. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

При викладанні дисципліни «Політологія» використовуються мультимедійні презентації у програмі PowerPoint та навчально-інформаційне середовище на базі платформи MOODLE.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1 40		МК Р 1	Модуль 2 40		МК Р 2	Модуль 3 20		МК Р 3	Всього балів
Т 1	Т 2-3		Т 4-5	Т 6		Т 7	Т 8		
СЗ 1	СЗ 2		СЗ 3	СЗ 4		СЗ 5	СЗ 6		
14	14	12	14	14	12	7	7	6	100

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання екзамену (диференційованого заліку)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

14. Рекомендована література

ОСНОВНА

Підручники (навчальні посібники)

1. Вступ до політології : навч. посіб. / за ред. О. І. Семківа. – Львів : Магнолія, 2020. – 402 с.
2. Політологія : навч. посіб. / І. М. Дзюбенко. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 436 с.

3. Політологія : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 Право / О. В. Горбань. – Полтава : ПУЕТ, 2024. – 100 с.
4. Сучасна політична наука : підручник / за ред. М. П. Требіна. – Харків : Право, 2018. – 624 с.
5. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Київ, Либідь. 2019. 470 с.- URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-52.html>

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Дзюбенко І. М. Політологія : навч. посіб. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 436 с.
2. Hague, R., Harrop, M., McCormick, J. Comparative Government and Politics: An Introduction. – 10th ed. – London : Palgrave Macmillan, 2017. – 616 p.
3. Roskin, M., Cord, R., Medeiros, J., Jones, W. Political Science: An Introduction. – 14th ed. – New York : Pearson, 2017. – 560 p.
4. O’Neil, P. Essentials of Comparative Politics. – 6th ed. – New York : W. W. Norton & Company, 2017. – 480 p.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПОЛІТОЛОГІЯ”

Робочою програмою дисципліни передбачено вивчення 3-х розділів обсягом в 3 кредити ЄКТС.

- 1 модуль - 1,5 (45 год.) – 36 балів;
- 2 модуль - 1,5 (45 год.) – 36 балів.
- 3 модуль - 1 (30 год.) – 28 балів.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою (поточний, модульний та підсумковий контроль (залік).

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, модульного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом модулю, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певної теми або з певних окремих питань лекційного курсу;
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є: при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів - повнота, логічність та наукова аргументованість викладу матеріалу; здатність застосовувати теоретичні знання до аналізу політичних процесів, пов'язаних із цифровими технологіями та їхнім впливом на державне управління;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні - активність, вміння працювати в команді, відстоювати власну позицію, пропонувати конструктивні рішення політичних

проблемних ситуацій, зокрема в контексті електронного врядування та цифровізації публічної політики;

- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки - здатність застосовувати теоретичні підходи до розв'язання конкретних політичних кейсів;
- добір та представлення інформації - наведення актуальних прикладів із міжнародної та української політики, статистики виборів, даних соціологічних досліджень, а також матеріалів, що стосуються цифрових інновацій у сфері публічного управління;
- аналітичні завдання - правильність застосування класифікацій, політичних моделей і методів аналізу при розгляді політичних систем, інституцій, ідеологій та їх взаємодії з інформаційно-комунікаційними технологіями;
- реферативні виступи, усні повідомлення - науковий стиль викладу, використання сучасної літератури й електронних ресурсів, коректність оформлення джерел, уміння стисло й змістовно презентувати результати опрацьованої інформації.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Модульний контроль.

Кожен модуль завершується виконанням студентом модульної контрольної роботи. Модульний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. На модульну контрольну роботу передбачено 30% від суми балів, виділених на модуль. Модульна контрольна робота проводиться у тестовій письмовій формі. Критерії оцінювання знань за модульну контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до неї. Оцінка за модуль визначається як сума набраних балів за поточну роботу та за модульну контрольну роботу.

3. Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю з дисципліни «Політологія» є диференційований залік, який виставляється виключно за результатами поточного та модульного контролю (сума набраних балів за всі модулі). Залік виставляється під час останнього практичного заняття.

Залежно від балів, отриманих за кожний вид навчальної роботи, студент одержує суму балів, яка переводиться в національну оцінку за відповідною шкалою згідно з табл.1:

Таблиця 1. Переведення рейтингу студента за 100-бальною шкалою в оцінку за національною шкалою

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання екзамену (диференційованого заліку)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Оцінка «Відмінно» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати

завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів навчальної дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка **«Добре»** виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з навчальної дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка **«Задовільно»** виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки при виконанні завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом педагогічного працівника.

Оцінка **«Незадовільно»** виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.